

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 13.

Kontor: Nørregade 33, St.

30. Marts 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet.

(+ 9 Øre i Postpenge i København.
+ 11 — — i Provinserne.)

Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg,

Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Sophie Jensens

(forh. hos Hr. Hofvildthd. J. L. Andersen).
Handel med
Frukt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbog Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Toni Christensen.

Hjemmelavet Konfekt,
Spise og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Allé 1 A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning
Zinsgade 2, 2. Sal.

Dansk Kvindesamf. Fæstekontor,

Nørregade 33, St., Telefon 17679.
anviser Husbestyrerinder, Kokke-, Stue- og
Barnepiger.

**Dansk Kvindesamfunds
Husmødreforening**

udsender Lærlinge til Uddannelse i
Stuepige- og Kokkepige gerning. Med-
delelser fra Hjem, der vil tage imod
de unge, bedes indsendte i Marts.

P. B. V.

Anna Hjort,
tr. Nørregade 33, St. Tirsd. 1-3.

Redaktionen træffes hver Man-
dag Kl. 2-4 paa Kontoret Nørre-
gade 33, St.

Artikler, som ønskes optaget i det
først udkommende Nummer af Bla-
det, maa være Redaktionen i Hænde
senest Mandag Middag.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St.,
aaben hver Dag Kl. 10-7.

Annoncer til Kvinden og Sam-
fundet bedes sendt under Ekspedi-
tionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20
Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre
pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3
Ganges Indrykkelse. Løbende An-
noncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i
Forsendelsen bedes stilet skriftligt til
Postvæsenet — hjælper dette ikke,
da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet“ faas i
Kioskerne.

Fra „Beskyttelsens“ forjættede Land.

— Kampen angaaende Beskyt-
telseslovgivning for Kvinder bliver i
England mere og mere tilspidset, efter
at det første Skridt er bleven taget i
Retning af at erstatte kvindelige Ar-
bejdere med Kinesere. Nogle Vaske-
huse i London har nemlig begyndt
at indkalde Arbejdere fra Kina for
at slippe de mange besværlige For-
skrifter, Loven bestemmer med Hen-
syn til kvindelige Arbejdere.

Paa samme Tid ivrer Beskyttel-
sens Venner for en Lov, som skal
stille alle Hjem, hvor Arbejde mod
Betaling udføres, i Klasse med Fa-
briker og Værksteder med Hensyn
til Inspektion, Forskrifter angaaende
Areal, Maaltids- og Hviletimer m. m.

Beskyttelsens Modstandere fatter
dog Haab ved den Kendsgerning, at
de arbejdende Kvinder selv, jo mere
de erfarer det omtalte Systems Føl-
ger, ogsaa indser dets Fordærvelig-
hed og protesterer imod det. I Be-
gyndelsen saa de deri kun Lettelsen
ved en kortere Arbejdstid. Nu da
Systemet truer med at drive dem ud
af det ene Erhverv efter det andet,
indser de, for hvilken Fare de er
udsatte.

(A. Gripenberg i Nylænde.)

Dagens Spørgsmaal.

Kære Martha!

Tak for dit Brev! Jeg ser deraf,
at Du er fuldstændig uenig med mig
i, at Kvinder bør have kommunal
og politisk Valgret. Du er for intel-
ligent og selvstændig en Personlighed
til at være en Modstander af Kvin-
dens Valgret, og jeg synes derfor,
jeg maa søge at overbevise dig.

Vi var jo enige i Udgangspunktet:
at den, som betaler Skat, ogsaa bør
have Stemmeret, d. v. s. have lov-
bestemt Indflydelse paa Pengenes
Anvendelse; men saa siger Du, at
Kvinderne har ikke Tid til at give
sig af med kommunale eller poli-
tiske Anliggender. Vi maa saa straks
skelne imellem 2 Ting: at have Valg-
ret (d. v. s. at vælge dem, der skal
sidde i Sogneraad, Amdsraad og
Rigsdag) og saa være valgbar. Da
der kun hvert tredje Aar foretages
Valg til Sogneraad, Amdsraad og
Rigsdag, kan man vel nok sige, at
den Kvinde ikke gives, som ikke
kan faa Tid til hvert tredje Aar at
gaa hen og afgive sin Stemme ved
Valgstedet. Nu hører jeg Dig sige:
»Ja, men det er ikke nok, hun skal

ogsaa have Tid til at være inde i
de kommunale Anliggender, saa at
hun kan danne sig en Mening og
ikke stemmer hen i Vind og Vejr.«

Allerede nu er mange Kvinder
godt inde i kommunale Anliggen-
der, og flere vil sætte sig ind i
dem, naar de faar Brug for den
Viden; men da der af Mændene kun
fordres, at de skal »have fyldt 25
Aar, have Indfødsret og have udredet
deres Bidrag til Kommunen«, kan
man med Sikkerhed gaa ud fra, at
ogsaa Mænd, som ikke er særlig
inde i kommunale Anliggender, af-
giver deres Stemme paa Valgdagen, og
er der noget, de gifte Kvinder trænger
til, saa er det Interesser, som kan
hæve deres Tanker ud over Hjem-
mets daglige Slid, og lade dem føle
sig som Borgere i den Stat, de til-
hører, med Medbestemmelsesret over,
ikke alene hvor Skabet skal staa i
deres eget lille Hus, men ogsaa hvor
det skal staa i deres Færelse. Du
siger: »Det kan saamænd ikke nytte
at give den gifte Kvinde Stemmeret;
hun interesserer sig kun for sit Hus
og sine Børn.« Dette er en rent gal
Slutning; hun faar ikke Interesse
for offentlige Sager, før hun faar
Indflydelse paa dem. Hvorfor skulde
hun sætte sig ind i dem til ingen
Nytte? Det er en bekendt Sag, at
den bedste Opdrager til Friheden,
er Friheden selv.

Saa kommer vi til Valgbarheden:
at modtage Valg og ofre Tid og
Kræfter for kommunale eller politiske
Formaal. Dette sidste vil en gift
Kvinde med Hus og Børn ikke
kunne overkomme og heller ikke en
ugift Kvinde, som har en bestemt
Gerning, der kræver hele hendes Tid.
Men kan Mænd med en bestemt
Gerning det? Hvilken Læge, Skole-
lærer eller Præst vil modtage Valg
til Rigsdagen uden at skaffe sig en
Stedfortræder? Dette kan ogsaa den
ugifte Kvinde gøre, men den gifte
Kvindes Arbejde kan — efter min
Mening — ikke varetages af en Sted-
fortræder. Dette maa imidlertid blive
hendes egen Sag; Loven bør ikke
udelukke hende — og allermindst
udelukke alle Kvinder af den Grund.

At modtage Valg til Sogneraad
og Amdsraad kræver jo ikke et Men-
neskes hele Tid; det vil manges ugift
Kvinde kunne magte sammen med
sin Gerning; om de gifte kan, maa
blive deres egen Sag.

Imidlertid er der jo kun et Min-
dretal af Mændene, som bliver valgte
i Sogneraad, Amdsraad og Rigsdag.
Det vil ogsaa blive et Mindretal af
Kvinder, som bliver valgte, de, som
har bedst Tid eller forhaabentlig de,
som har de bedste Evner, som f.

Eks. ugifte Kvinder, der har haft en
Lærergerning og derigennem vundet
Livserfaring eller gifte Kvinder, som
har opdraget en stor Børneflokk, der
nu er ude i Verden. Disse sidste
vil særlig sidde inde med en rig
Livserfaring og have den største Ret
til at tale med om Livets mange
Spørgsmaal.

Saa siger Du, at hvis Kvinderne
fik Valgret, vilde det ikke blive de
kundskaabsrigeste, mest intelligente
Kvinder, som benyttede den, men
snarest dem, som ikke havde lært
saa meget og ikke kunde antages at
have saa megen Indsigt. Hvis denne
Indvending gælder imod Kvindens
Valgret, gælder den akkurat lige saa
vel imod Mandens. Der er natur-
ligvis det sande i den, at hvis de
kundskaabsrigeste, intelligenteste Kvin-
der arbejdede for at skaffe Kvin-
derne Valgret, vil de sikkert faa den
Skuffelse at opleve, at Kvinderne
i Bonde- og Arbejderstanden, naar
de faar Valgretten, vælger een af
deres egne, som de synes bedre for-
staar dem, til at repræsentere sig.
Datidens intelligente Idealister —
Ploüs, Lehmann, Tscherning — ar-
bejdede for Mændenes almindelige
Valgret; men da de saa fik den,
valgte Bønderne Mænd af deres egen
Midte, som forstod deres Krav.
Dette maa man ikke blive forskræk-
ket over — det vil gaa akkurat lige
saadan, naar Kvinderne en Gang
faar Valgret, det være sig kommunal
som politisk, og jeg synes kun, at
man maa glæde sig inderlig over,
om Kvinderne i Bonde- og Arbejder-
standen faar Repræsentanter i Sogne-
raad, Amdsraad og Rigsdag, som fuldt
ud forstaar dem. Vi maa dog ind-
rømme, hvilket Parti man end til-
hører, at de svundne 53 Aars po-
litiske Kampe — sammen med Høj-
skolerne — har opdraget Bønderne,
saa at vor Bondestand nu er mere
politisk moden, end da de fik Fri-
heden. Og enten vi nu sympati-
serer med, at Mændene har faaet
den fri Forfatning eller ej, saa kan
vi sige med Sikkerhed, at vi vender
aldrig tilbage til Enevælden. Men
da Enevælden blev afskaffet, og
Mændene fik Valgret og glemte at
tage os Kvinder med, skete der en
stor Uret imod os. Maaske er der
ikke sket saa stor en Skade derved,
og Kvinderne maatte — derigennem
at de nødsagedes til at søge selv-
stændigt Erhverv — opdrages til
selvstændige Personer, som kan paa-
tage sig de Pligter, den frie Forfat-
ning paalægger sine Borgere. Og
skønt jeg i Princippet ogsaa holder
paa, at Kvinderne skal have politisk
Valgret, saa ønsker jeg dog, at Kvin-